

SOG‘LIQNI SAQLASH XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBASI VA ULARNI O‘ZBEKISTON SHAROITIGA TATBIQ ETISH YO‘NALISHLARI

Usmonova Vasila Botirovna

O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali Iqtisodiyot va turizm kafedrasida katta o‘qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada xizmat ko‘rsatish sohasida, xususan sog‘liqni saqlash yo‘nalishida raqamlashtirishni rivojlantirishning xorijiy tajribasi va uni O‘zbekiston sharoitiga tatbiq etish yo‘nalishlari tadqiq etilgan. Rivojlangan mamlakatlar iqtisodiyotida xizmat ko‘rsatish sohasining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 65–80 foizni tashkil etishi, raqamli iqtisodiyotning yiliga o‘rtacha 20 foiz o‘sish sur‘atiga ega ekanligi ko‘rsatib o‘tilgan. Tadqiqotda xizmatlarning Xalqaro Valyuta Fondi tasnifi hamda ularning tashkiliy strukturasi tahlil qilingan, shuningdek sog‘liqni saqlash xizmatlarini raqamlashtirish borasida Fransiya, Avstriya va Litva davlatlarining amaliy tajribasi qiyosiy o‘rganilgan. Tadqiqot natijalari xorijiy mamlakatlarning yagona elektron tibbiy ma‘lumotlar platformasini yaratish, tibbiy xizmatlarni masofadan nazorat qilish va raqamli monitoring mexanizmlarini joriy etish borasidagi tajribasi O‘zbekistonda “Raqamli O‘zbekiston — 2030” strategiyasi doirasida qo‘llanilishi mumkinligini ko‘rsatadi. Olingan xulosalar asosida mamlakatimizda xizmat ko‘rsatish, xususan sog‘liqni saqlash sohasida raqamli transformatsiyani jadallashtirish bo‘yicha amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: xizmat ko‘rsatish sohasi, raqamlashtirish, raqamli iqtisodiyot, sog‘liqni saqlash xizmatlari, xorijiy tajriba, raqamli transformatsiya, elektron sog‘liqni saqlash, Raqamli O‘zbekiston — 2030.

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ УСЛУГ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ И НАПРАВЛЕНИЯ ЕГО ПРИМЕНЕНИЯ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА

Усмонова Васи́ла Ботировна

Джизакский филиал Национального университета Узбекистана
Старший преподаватель кафедры «Экономика и туризм»

Аннотация. В данной статье исследованы зарубежный опыт развития цифровизации в сфере услуг, в частности в здравоохранении, и направления его применения в условиях Узбекистана. Показано, что в экономике развитых стран доля сферы услуг в валовом внутреннем продукте составляет 65–80%, а среднегодовые темпы роста цифровой экономики достигают 20%. В исследовании проанализированы классификация услуг Международного валютного фонда и их организационная структура, а также сопоставлен практический опыт Франции, Австрии и Литвы в области цифровизации услуг здравоохранения. Результаты исследования показывают, что опыт зарубежных стран по созданию единой электронной платформы медицинских данных, дистанционному контролю медицинских услуг и внедрению механизмов цифрового мониторинга может применяться в Узбекистане в рамках стратегии «Цифровой Узбекистан — 2030». На основе полученных выводов разработаны

borayotganini ko'rsatdi. Fransiya, Avstriya va Litvaning elektron sog'liqni saqlash tizimlari bo'yicha tajribasi yagona raqamli platforma, uzluksiz ma'lumotlar almashinuvi va telemonitoring mexanizmlarining amaliy samaradorligini tasdiqladi.

O'tkazilgan tadqiqot asosida O'zbekistonda xizmat ko'rsatish, xususan sog'liqni saqlash sohasida raqamli transformatsiyani jadallashtirish bo'yicha quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

Birinchidan, Avstriyaning "Elga" va Litvaning Elektron Portal tajribasiga asoslanib, mamlakatimizda davlat va xususiy tibbiyot muassasalarini birlashtiruvchi yagona elektron tibbiy ma'lumotlar platformasini yaratish zarur.

Ikkinchidan, Fransiya tajribasidagi kabi, raqamli sog'liqni saqlash bo'yicha muvofiqlashtiruvchi vakolatli organ yoki kengash tashkil etish, uning qoshida kadrlar tayyorlash, axloq va raqamli tengsizlik masalalari bo'yicha ishchi guruhlarini shakllantirish maqsadga muvofiqdir.

Uchinchidan, "Raqamli O'zbekiston — 2030" dasturi doirasida ko'rsatilayotgan raqamli xizmatlarning texnik sifati va ishlash barqarorligini doimiy monitoring qilish, amalga oshirilayotgan raqamli loyihalar natijadorligini baholash mexanizmlarini shakllantirish lozim.

To'rtinchidan, yuqori malakali AKT mutaxassislarini, xususan tibbiyot sohasida ishlay oladigan raqamli texnologiyalar bo'yicha kadrlarni tayyorlash tizimini takomillashtirish zarur.

Beshinchidan, hududlar darajasida raqamli transformatsiya jarayonlarini bosqichma-bosqich amalga oshirish, axborot tizimlari, ma'lumotlar bazalari va elektron platformalarning uzluksiz ishlashini ta'minlovchi normativ-huquqiy bazani mustahkamlash tavsiya etiladi.

Xulosa qilib aytganda, xorijiy mamlakatlarning sog'liqni saqlash xizmatlarini raqamlashtirish borasidagi tajribasini milliy sharoitga moslashtirilgan holda tatbiq etish O'zbekistonda xizmat ko'rsatish sohasining sifat jihatidan rivojlanishiga, aholi farovonligi va mamlakat raqobatbardoshligining oshishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. OECD. Statistics. — <http://stats.oecd.org>
2. Yakubov Maksadhan, Daminova Barno. Modernization of the Education System in Higher Education Institutions of the Republic of Uzbekistan // AIP Conference Proceedings. — Vol. 2432, No. 1. — AIP Publishing LLC, 2022.
3. Bobanazarova J.X., Azamatova G. Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish aholi farovonligining iqtisodiy asosidir // "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. — 2017. — № 3, may-iyun. — B. 3. www.iqtisodiyot.uz
4. Ibrohimova N. Xizmat ko'rsatish korxonalari faoliyati samaradorligini baholashga uslubiy yondashuv // Iqtisod va moliya. — 2021. — 6(142). — B. 41.
5. Mustafoev G'.S. Xizmat ko'rsatish va raqamli xizmatlar: rivojlanish bosqichlari hamda ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati // "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. — 2020. — № 6. — B. 186–192. <http://iqtisodiyot.tsue.uz>
6. Muallif ishlanmasi.
7. Trends and Technologies (2021). — <https://ict.moscow>
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy Majlisga Murojaatnomasi. — 2020. — Lex.uz.